

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea de Vest din Timișoara
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere, Istorie și Teologie
1.3. Departamentul	Departamentul de studii românești
1.4. Domeniul de studii	Științe umaniste/ Filologie/ Limbi și literaturi
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / calificarea	Limba și literatura A+A': română/ licențiat în filologie Calificări posibile, conform COR: Asistent de cercetare în filologie - 264315; Comentator publicist - 264201; Consilier învățământ - 235103; Corector (studii superioare) - 264202; Corespondent de presă - 264205; Corespondent radio - 264204; Documentarist (studii superioare) - 262203; Editorialist - 264207; Filolog - 264301; Interpret - 264302; Lector carte - 262205; Lector presă/ editură - 264209; Lector scenarii - 265405; Profesor în învățământul gimnazial - 233002; Publicist comentator - 264210; Redactor - 264211; Referent difuzare carte - 262204; Referent literar - 264304; Referent relații externe - 242215; Scriitor - 264102; Secretar de redacție (studii superioare) - 264215; Secretar institut, facultate - 235901; Secretar literar - 264305; Traducător (studii superioare) - 264306.

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	<i>Istoria literaturii române</i>						
2.2. Titularul activităților de curs	conf. dr. Pompiliu Crăciunescu						
2.3. Titularul activităților de seminar	conf. dr. Pompiliu Crăciunescu						
2.4. Anul de studii	I	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	O

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp*					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					12
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate/pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Examinări					5
Tutoriat					3
Examinări					
Alte activități ...					
3.7. Total ore studiu individual	44				
3.8. Total ore pe semestru	100				
3.9. Număr de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde e cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde e cazul)

5.1. de desfășurarea a cursului	• Amfiteatru cu un număr corespunzător de locuri
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	•

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Conștientizarea profundă a rolului ireductibil al scriitorilor clasici: temeuri axiologice vs. entropie/autofagie culturală. Motivații. • Dobândirea de deprinderi: comprehensiunea unei opere, decelarea sensurilor ei onto-cognitive, sesizarea modului de emergență al acestora (valențele formei, conținuturile explicite/implicite, climatul cultural). • Conexiunea intuițiilor personale cu afirmațiile exegezei. Contextualizarea sensurilor în plan românesc/european.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Asumarea critică a complexității peisajului cultural românesc în ansamblu; judecata lucidă și apropiată a epocii clasice în contextul acestuia. • Apartenența ca subiect activ la cultura română/europeană. • Activitatea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice într-un cadru deontologic deplin. • Conceperea unui proiect individual de formare continuă în contextul participării la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Abordarea literaturii ca o cale de cunoaștere; specificul creației literare, opere fundamentale. • Cunoașterea analitico-sintetică a viziunii/concepției clasicilor români despre cultură/lume.
7.2. Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Asumarea libertății de gândire imanente creației artistice veritabile și a rolului paidetic al literaturii. • Dobândirea deprinderii de a coordona o dezbatere: informație, dialog, ipoteză critică și argumentație, „conflictul interpretărilor” și surmontarea acestuia.

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Curs introductiv (1 c.) Carența identitară și recurența temeiurilor. Cultura română între narcisism și autofagie.	Prelegere; activități interactive	
2. Junimea (1 c.) Ideologie și strategii. Junimismul.	Prelegere; activități interactive	
3. Titu Maiorescu (1 c.) Teoria culturii și fundamentele estetice ale conceptului modern de poeticitate. Maiorescu-Gherea. Maiorescianismul.	Prelegere; activități interactive	
4. Mihai Eminescu (3 c.) Orbitele eminescologiei. „Cazul Eminescu”. Nivelurile operei și unitatea transgresivă a gândirii poetice: <i>creația ca reconstrucție a Lumii; creația de Lumi posibile</i> . Transcosmologia. Eminescu și cultura română: ternarul Caragiale-Barbu-Eminescu.	Prelegere; activități interactive	
5. I. L. Caragiale (3 c.) „Complexul Caragiale” în cultura română. Viziunea despre creație. Viziunea despre lume: creația. „Lumea lui Caragiale”, azi.	Prelegere; activități interactive	
6. Ion Creangă (2 c.) Specificul operei. Strategiile umorului. Strategiile memoriei.	Prelegere; activități interactive	
7. Alexandru Macedonski (3 c.) În oglinzile exegezei. Dominante ale operei; materia, erosul, himera. Aglutinarea poeticilor (romantică, parnasiană, simbolistă) în secolul poeziei moderne.	Prelegere; activități interactive	
Bibliografie George Munteanu, <i>Istoria literaturii române. Epoca marilor clasici</i> , I-II (1994).		

Nicolae Manolescu, *Contradicția lui Maiorescu* (1970).
 Alexandru Dobrescu, *Maiorescu și maiorescienii* (2004).
 Z. Ornea, *Opera lui C. Dobrogeanu-Gherea* (1983).
 Tudor Vianu, *Poezia lui Eminescu* (1930).
 Eugen Simion, *Proza lui Eminescu* (1964).
 Edgar Papu, *Poezia lui Eminescu* (1971).
 Ioana Em. Petrescu, *Eminescu. Modele cosmologice și viziune poetică* (1978) / *Eminescu – poet tragic* (1994); *Eminescu și mutațiile poeziei românești* (1989).
 Florin Manolescu, *Caragiale și Caragiale. Jocuri cu mai multe strategii* (1983).
 Mircea Iorgulescu, *Eseu despre lumea lui Caragiale* (1988) / *Marea trăncăneală* (1994).
 Ioan Holban, *Ion Creangă – Spațiul memoriei* (1984).
 Daniel Dimitriu, *Grădinile suspendate. Poezia lui Alexandru Macedonski* (1988).
 Pompiliu Crăciunescu, *Prelegeri de Literatură română în epoca clasică*, I, (Ion Creangă, I. L. Caragiale, Ioan Slavici, Alexandru Macedonski), Timișoara, Tipografia Universității de Vest din Timișoara, 1997.
 I. Cheie-Pantea, *Istoria literaturii române (Epoca marilor clasici)*, Timișoara, Tipografia Universității din Timișoara, 1986.

8.2. Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Problematică și metode. Tematică. Bibliografie	Dialogul euristic, dezbaterea	
2. Actualitatea lui Titu Maiorescu. Formele fără fond și beția de cuvinte	Dialogul euristic, abordarea frontală, dezbaterea Activități de grup/ individuale	
3. Rolul, natura și strategiile criticii; Maiorescu – Gherea	Dialogul euristic, abordarea frontală, dezbaterea Activități de grup/ individuale	
4. Mihai Eminescu. Metafizica identicului	Dialogul euristic, dezbaterea. Activități de grup/ individuale	
5. Mihai Eminescu. Imaginarul transgresiv	Dialogul euristic, abordarea frontală, dezbaterea Activități de grup/ individuale	
6. Eminescu – Cioran. Blestemul-rugăciune	Dialogul euristic, abordarea frontală, dezbaterea Activități de grup/ individuale	
7. I.L. Caragiale. Rromânismul, moftul, lenea și prostia – mărci ale „lumii lui Caragiale”. Morala levantină. De la corespondență la Momente și schițe	Dialogul euristic, abordarea frontală, dezbaterea Activități de grup/ individuale	
8. „Abisalul Caragiale” (I).	Dialogul euristic, abordarea	

Între ridicol și tragic	frontală, dezbateră Activități de grup/ individuale	
9. „Abisul Caragiale” (II)	Dialogul euristic, abordarea frontală, dezbateră Activități de grup/ individuale	
10. Ion Creangă. Niveluri de limbaj și sensuri existențiale	Dialogul euristic, abordarea frontală, dezbateră Activități de grup/ individuale	
11. Ioan Slavici, de la realism la tezism	Dialogul euristic, abordarea frontală, dezbateră Activități de grup/ individuale	
12. George Coșbuc. Epicentre lirice: sărbătoarea și jocul (<i>homo festus/ homo ludens</i>)	Dialogul euristic, abordarea frontală, dezbateră Activități de grup/ individuale	
13. Interval rezervat (extensii tematice, recuperări, propuneri)	Problematizarea, dezbateră	
14. Seminar evaluativ. Problematizarea examenului.		

Bibliografie

2. Actualitatea lui Titu Maiorescu. *Formele fără fond și beția de cuvinte*

Texte: *În contra direcției de astăzi în cultura română* (1868); *Beția de cuvinte* în „*Revista contemporană*”. *Studiu de patologie literară* (1873), [în] Titu Maiorescu, *Opere*, I, 1978 (sau altă ediție); *Oratori, retori și limbuți* (1902), facultativ, [în] *Opere*, II, 1984 (sau altă ediție).

Bibliografie:

- Nicolae Manolescu, *Contradicția lui Maiorescu*, 1978, cap. *În contra direcției de astăzi sau formele fără fond; Beția de cuvinte sau spiritul polemic*;
- Eugen Todoran, *Maiorescu*, 1977, cap. II, *Estetica*, 1. *Limba*.

3. Rolul, natura și strategiile criticii; Maiorescu – Gherea

Texte: Titu Maiorescu, *Poeți și critici* (1886), [în] *Opere*, II, 1984 (sau altă ediție);

C. Dobrogeanu-Gherea, *D. Panu asupra criticei și literaturii* (1896), [în] *Studii critice* (edițiile: 1963, 1967, 1976 etc.).

Bibliografie:

- Eugen Simion, *Întoarcerea autorului*, București, Editura Cartea Românească, 1981, cap. *Maiorescu*.

Strategia prospecțiunii.

■ Henri Zalis, *Valori de referință în critica și istoria literară românească*, București, Editura Cartea Românească, 1991, pp. 12-35, 60-76.

4. Mihai Eminescu. Metafizica identicului

Texte: *Archaeus*. Texte conexe: *Ta twam asi*; *Avatarii faraonului Tlă* (facultativ).

Bibliografie:

■ Ioana Em. Petrescu, *Eminescu. Modele cosmologice și viziune poetică*, 1978 (*Eminescu – poet tragic* 1994);

■ George Călinescu, *Avatarii faraonului Tlă*, Iași, Editura Junimea, 1979.

5. Mihai Eminescu. Imaginarul transgresiv

Texte: *Demonism*, *Melancolie*, *Oda* (în metru antic).

Bibliografie:

■ George Gană, *Melancolia lui Eminescu*, București, Editura Fundației Culturale Române, 2002.

■ Jean Starobinski, *Melancolie, nostalgie, ironie*, București, Editura Meridiane, 1993 (facultativ).

6. Eminescu – Cioran. Blestemul-rugăciune

Texte: Mihai Eminescu, *Rugăciunea unui dac*; E. M. Cioran, *Rugăciunea unui dac*, [în] „Secolul 20”, nr. 328-330, p. 6-7.

7. I.L. Caragiale. Rromânismul, moftul, lenea și prostia – mărci ale „lumii lui Caragiale”. Morala levantină. De la corespondență la Momente și schițe

Texte: I.L. Caragiale, *Opere, VII. Corespondență*, București, Editura Fundației pentru Literatură și Artă „Carol II”, 1942. Scrisori către: Paul Zarifopol, p. 44-48 (lenea) și Alecu Urechia, p. 445-449 (prostia);

I.L. Caragiale, *Momente și schițe: Moftangii, Repaus dominical, O zi solemnă*.

Bibliografie:

■ Eugène Ionesco, *Note și contranote*, București, Editura Humanitas, 1992, cap. *Portretul lui Caragiale 1852-1912*;

■ Mircea Iorgulescu, *Eseu despre lumea lui Caragiale* (1988) / *Marea trăncăneală* (1994);

■ Nicolae Steinhardt, *Cartea împărtășirii*, Cluj-Napoca, Biblioteca Apostrof, cap. „Secretul” Scrisorii

pierdute (facultativ); ■ Ráth-Végh István, *Istoria culturală a prostiei omenеști*, București, Editura Științifică, 1969 (facultativ).

8. „Abisalul Caragiale” (I). Între ridicol și tragic

Texte: I.L. Caragiale, *Momente și schițe: Inspecțiune*;

I.L. Caragiale, *Câteva păreri*, [în] *Opere*, 4. *Publicistică*, București, Editura pentru Literatură, 1965.

Bibliografie:

- Alexandru Paleologu, *Despre lucrurile cu adevărat importante*, Iași, Polirom, 1997, cap. *Abisalul Caragiale*;
- Ion Vartic, *Modelul și Oglinda*, București, Cartea Românească, 1982, cap. *Domnul profesor Belikov și nenea Anghelache*;
- Valeriu Cristea, *Modestie și orgoliu*, București, Editura Eminescu, 1984, cap. *Nenea Anghelache față cu dublii săi*;
- Roxana Sorescu, *Lumea, repovestită*, București, Editura Eminescu, 2000, cap. *O paradigmă și o parodie a condiției umane: De ce, nene Anghelache?*

9. „Abisalul Caragiale” (II)

Text: *Năpasta*.

Bibliografie:

- Eugen Todoran, *Secțiuni literare*, Timișoara, Editura Facla, 1973, cap. *Tragicul sufletelor simple în Năpasta lui Caragiale*;
- George Munteanu, *Istoria literaturii române*, II, 1994, cap. „Năpasta”. *Metamorfozele epicii caragialiene*;
- Maria Vodă Căpușan, *Despre Caragiale*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1982.

10. Ion Creangă. Niveluri de limbaj și sensuri existențiale

Texte: *Ivan Turbincă, Dănilă Prepeleac*.

Bibliografie:

- George Munteanu, *op. cit.*, cap. *Dublul debut. „Poveștile”. Scrieri de tranziție*;
- Roxana Sorescu, *op. cit.*, cap. *Dănilă Prepeleac sau Despre metaforă*;

- Irina Petraș, *Ion Creangă. Povestitorul*, EDP, 1992, cap. *Despre fantastic sau cubul cu șase fețe*.

11. Ioan Slavici, de la realism la tezism

Texte: *Popa Tanda, Comoara*.

Bibliografie:

- Magdalena Popescu, *Slavici*, București, Editura Minerva, 1977.

12. George Coșbuc. Epicentre lirice: sărbătoarea și jocul (*homo festus/ homo ludens*)

Texte: la alegere.

Bibliografie:

- Petru Poantă, *Opera lui George Coșbuc*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2004;
- Iosif Cheie-Pantea, *De la Eminescu la Nichita Stănescu*, Timișoara, Editura Excelsior, 2002, cap. *George Coșbuc sau bucuria jocului*;
- Vasile Băncilă, *Semnificația Ardealului*, Editura Clusium, 1993 (facultativ).

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile și modalitățile de abordare au în vedere un nivel științific consonant cu rigorile cognitive actuale, precum și cu principiile deontologice specifice studiului literaturii.

10. Evaluare*

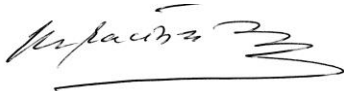
Tip de activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
	buna cunoaștere a conținuturilor disciplinei studiate și valorizarea acestora în contextul epistemei actuale	examen scris	60%
10.5. Seminar/laborator	spirit critic, curiozitate cognitivă, gândire creativă	testare continuă pe parcursul semestrului	20%
	prezență activă;		20%

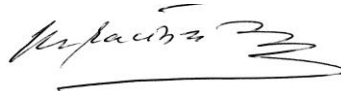
	implicarea în coordonarea dezbaterilor		
10.6. Standard minim de performanță: includerea tuturor componentelor cu referire la lucrarea de licență			
<ul style="list-style-type: none"> - participare activă la 10% din dezbaterile de seminar; - scriere corectă; - cunoașterea sumară a operelor și a noțiunilor expuse în conținuturile disciplinei. 			

Data completării
16.09.2016

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Semnătura directorului de departament

